Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 118 (7508). 20 июнь, 1981 йил ● ШАНБА Баҳоси 2 тийин

СОВЕТ МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

Суратда: мукофотни топшириш пайти.

Э. Песов ва А. Стужин фотоси. (ТАСС—ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 16 июнь куни Кремлда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президенти Ромеш Чандрага Ленин ордени топширди. У халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги иши учун курашдаги катта хизматлари учун Совет мукофотини олишга сазовор бўлган эди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ордени топириш пайтида нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқлар!

Мен аввало бизнинг ҳаммамизнинг азиз дўстимиз Ромеш Чандрани Ленин орденига сазовор бўлганлиги билан самимий табриклайман. Бу унинг тинчлик ғояларига қилаётган хизмати, милитаризм ва агрессия кучларига қарши курашдаги фидокорлиги учун берилган мукофотдир.

Тарихчилардан бири инсоният тарихи — урушлар тарихи, деган аччиқ гапни айтган эди. Дарҳақиқат, биз ўтмишга назар солар эканмиз, мудҳиш қонли олишувлар кетма-кет давом этганлигини кўрамиз. XX аср бу борада ҳамма рекордлардан ўзиб кетди: икки марта жаҳон уруши бўлди, давлатлар ўртасида кўпгина маҳаллий можаролар рўй берди. Булар кифоя эмасми? Шу мавзуда гапирганда бутун мавжудотни йўқ қилиб ташлай оладиган қурол-яроғлар тўпланган бир пайтда бу масалани ўртага қўйиш жуда ўринлидир.

Ер бир халқ қўшнилари билан тинч-тотув яшашдан ва улар билан ёнма-ён ҳаётдан инсоннинг муштарак уйи — Ер планетасини авайлаб сақлаш ва қўркамлаштиришдан астойдил манфаатдор эканлигига шак-шубҳа йўқ.

Аммо воқеаларга реалистик кўз билан қараш керак. Очиқўзлик ва шовинизм, қўрқув ва душманлик каби тўсиқлар кўпинча инсонч ва келишув йўлида қалқон бўлиб турибди. Кишилар турли сиёсий ва илмий қарашларга амал қиладилар. Айрим мамлакатларнинг тарихий анъаналари бир хил эмас. Ҳозирги кунда синфий тафовут ҳам бошқа кўпгина зиддиятлар ҳам бор. Шу боисдан низоли масалалар юзасидан музокаралар олиб бориш ҳам, урушга қарши барча одимларнинг ўзаро алоқа боғлаб ҳаракат қилиши ҳам, барча кишиларни, уларнинг қарашлари ва эътиқодларидаги тафовутлардан қатъий назар, тинчлик йўлидаги умумий ҳаракатга жалб этиш ҳам жуда муҳимдир.

Шу сабабли тинчлик тарафдорлари ҳаракати олиноҳоб фаолиятининг қадр-қимматига етмоқ керак. Бу — беғарз бўлмаган кишиларнинг садоси, мардлар садоси, таъқиб ва таҳдидларга қарамай, ақл-идрок ва виждон билан иш кўришга даъват этувчилар садосидир.

Ақл-идрок, виждон, келажакка ишонч — тинчлик тарафдорларининг қуролидир ва зўр бериб қуролланиш ҳамда конфронтация тарафдорлари бу қуроллан маҳрумдирлар. Тинчлик ғояларининг ҳукумат ва парламент доираларига кўрсатадиган таъсири ўсиб боришига, пировард натижада халқларнинг куч-ғайрати билан урушнинг мудҳиш бўлутлари тарқатиб юборилишига аминман.

Биз мустаҳкам тинчликни — ҳукмронлик муносабатлари ва бўйсунуш бўлмаган жойда муқаррар алолатли тинчлик, тенглар тинчлиги деб ҳисоблаймиз.

Биз мустаҳкам тинчлик — ҳамманинг тинчлигидир, деб ҳисоблаймиз. Ер юзининг доқаҳ бир бурчагида уруш олови аланга олар экан, осойишталик йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Биз мустаҳкам тинчлик ҳамкорликни давлат арбобларининг учрашувлари ва мулоқотларини, барча мамлакатлар ва халқлар ўртасидаги маҳкам алоқаларни албатта кўзда тутади, деб ҳисоблаймиз.

Биз КПССнинг XXVI съездида уруш ва тинчлик масалалари юзасидан ўз позициямизни очиқ ва равшан баён қилдик. Жамоатчиликнинг тинчлик тарафдорлари ҳаракати каби гоят нуфузли ҳаракати 80-йиллар учун биз илгари сурган Тинчлик Кенгаши 30 йилдан кўпроқ вақтдан бўён ана шу энг олижаноб мақсадга эришмоқ учун курашиб келмоқда. Ҳозирги кунда Жаҳон Тинчлик Кенгаши жамоатчиликнинг кенг доираларини, турли сиёсий партияларни, оммавий ташкилотлар ва ҳаракатларни, маданий бирлашмаларни ўз сафларида жипслаштирди. Жаҳон Тинчлик Кенгаши тинчлик йўлидаги кенг оммавий ҳаракатни мужассамлаштирмоқдаки, бундай оммавий ҳаракат тарихда илгари ҳеч қачон кўрилмаган эди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президенти Америка империализми ва унинг шериклари — НАТОдаги энг агрессив доиралар ва Пекин раҳбарлари ўтказиб келаётган қуроллани ҳисобсиз кучайтириш сиёсати ва конфронтация йўли натижасида ҳозирги кунда ядровий можаро хавфи айниқса кескин бўлиб қолди, деб таъкидлади. Президент қуйидагиларни уқтириб ўтди: ҳозирги пайтда бутун жаҳонда ва хусусан Европада ҳамда Америка Қўшма Штатларида халқларнинг тинчлик учун, ядро уруши хавфига қарши қудратли ҳаракати кучайиб бормоқда. Бундай кенг ва қудратли ҳаракат илгари ҳеч қачон бўлмаган эди. Бу эса тинчлик кучларининг ғалаба қозонишига, барча халқларнинг келажакда тинч яшашларига ишонч бағишлайди.

Р. Чандра сўзини давом эттириб, бундай деди: шу кунларда гитлерчилар Германияси Совет Иттифоқига ҳужум бошлаган кунга 40 йил тўлаяпти. Ленин мамлакатини ҳимоя этиб, ўз жонини фидо қилган 20 миллион совет кишисининг хотираси қалбимизда абадий яшайди. Ўша пайтдан бўён ўтган йиллар ичида инсоният фашизм асоратига қарши, барча халқларнинг ўнг азиз орзу-истакларини рўёбга чиқариш — бутун жаҳонда тинчликка эришиш учун курашда Совет Иттифоқи ҳал қилувчи ва жуда муҳим роль ўйнаганлигига янада кўпроқ ишонч ҳосил қилди.

Совет Иттифоқи ҳозирги кунда уруш хавфига қарши, қуролланиш пойгасини тўхатиш учун, қуролсизланиш учун, миллий мустақиллик ва тараққиёт учун олиб борилаётган қатъий курашда яна тинчлик таянчи бўлиб қолмоқда. Совет Иттифоқининг тинчлик борасидаги ташаббуслари, КПССнинг Тинчлик программаси, Леонид Ильич, Сизнинг Ленин партияси XXVI съездида илгари сурган таклифларингиз планеталаги тинчлик тарафдорларига умид, куч ва ишонч бахш этади.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши жаҳоннинг бахт-саодати йўлида Сиз бажариб келган ва келажакда ҳам бажарадиган ҳамма ишлар учун Совет Иттифоқига, Коммунистик партияга, ҳукуматга, бутун совет халқига ва Леонид Ильичга, шахсан Сизга самимий миннатдорчилик изҳор қилади.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президенти нутқининг охирида бундай деди:

Мен Ленин ордени қабул қилиб олар эканман, барча тинчлик тарафдорлари номидан тантанали равишда шу гапларни айтаман: улуғ Ленининг номи ҳеч қачон сўнмайди! Биз ҳамишаунинг васиятларига амал қиламиз. Биз ғалаба қозонамиз. Чунки Ленин биз билан биргадир.

* * *

Мукофотни топшириш вақтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирларининг ўринбосарлари В. Н. Игнатенко, В. С. Шапошников ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар ўртоқ Р. Чандрани юксак Совет мукофоти билан самимий табриклидилар.

(ТАСС).

ЎҚУВ ЙИЛИ ЯКУНЛАРИГА ДОИР

Меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий таълими системасида ўқув йили ниҳоясига етди. «Партия—совет халқининг авангарди» мавзуидаги якунловчи машғулотлар тингловчиларнинг юксак активлигида ўтди. Ўтган ўқув йилида республикада партия ўқув системасида қариб 30 мингга яқин мактаб ва семинарда 871 минг тингловчи таълим олди, комсомол сиёсий маорифининг сал кам 20 минг семинари ва тўгараги ишлади, буларда йигит ва қизлардан 680 минг киши шуғулланди.

Тугалланган ўқув йилида КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди материалари ва қарорлари чуқур ўрганилди. Сиёсий ва иқтисодий ўқишнинг асосий формаларидан ташқари съезд материалларини 7,6 минг коммунистик меҳнат мактабида 232 минг киши, 2513 халқ университетида эса 300 мингдан зиёд киши уюшқоқлик билан ўргандилар. Меҳнаткашлар съезд материалларига зўр қизиқиш билан қараётганликларини ҳисобга олиб, 21680 та оммавий-сиёсий мактаб ташкил қилинди ва буларда 610,5 минг тингловчи шуғулланди.

Халқ хўжалиги мутахассисларидан, раҳбар ходимлардан, олимлардан 90 мингдан кўпроқ киши фахрли пропагандистик ишини адо этишди. Уларнинг 82 проценти коммунистлардир.

1980—1981 ўқув йилининг якунлари шуни кўрсатдики, республика партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXVI съездида қилган Ҳисобот докладидаги қоидалар ва хулосаларга ҳамда КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисидаги» қарорига амал қилиб, меҳнаткашларнинг, айниқса коммунистларнинг сиёсий билимини такомиллаштиришга, пропагандист кадрларни танлаш ва тайёрлашга, марксча-ленинча ўқувнинг бориши ва мазмунини назорат қилишга кўпроқ эътибор бериб, унинг самарадорлигини чуқуррок таҳлил қила бошладилар. КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида партия ўқувини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги янги қарори партия ташкилотлари ва коммунистларнинг диққат-эътиборини худди ана шу мақсадларга қаратмоқда.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДАГИ ЖУДА МУҲИМ АСАРЛАР УЧУН ҲАМЗА (ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА НИЕЗИЙ) НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги энг муҳим асарлар учун Ҳамза (Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий) номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари тўғрисидаги Низомни тасдиқладилар.

Янги Низомга мувофиқ, Ҳамза (Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий) номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари Ўзбекистон меҳнаткашларининг маданиятини юксалтириш ва уларни ғоявий жиҳатдан тарбиялашга ёрдам берадиган, жамоатчилик кенг тақдирлаган мукофотга тақдим этилишидан олдин кейинги икки йил мобайнида босиб чиқарилган, ҳаммага кўрсатилган ёки ижро этилган, барпо қилинган ўзбек совет адабиёти, санъати ва архитектурасининг жуда муҳим асарлари учун берилади.

Мукофотга тақдим этиладиган адабиёт, санъат ва архитектура асарлари юксак профессионал маҳорат билан ажралиб туриши, кўп миллатли совет маданиятининг бой тажрибаси ҳамда анъаналарини ижодий тарзда ўзлаштириш ва янада ривожлантиришга асосланиши, ҳаётдаги энг муҳим проблемаларнинг чуқур акс этиши, халқнинг иқтисодий ва социал ҳаётидаги бутун янги, илғор нарсаларни актив қўллаб-қувватлаши лозим. Бу асарлар гражданлик пафоси, турмуш ҳақиқатини эҳтирос билан тасдиқлаш, чуқур халқчиллик ва партиявийлик руҳи билан суғорилган бўлиши, муаллифларнинг аниқ ғоявий ва бадиий позицияларини, уларнинг жаҳонда ва совет жамиятида солир бўлаётган воқеаларга социал қарашларини таранум этиши, Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм қурилишида янги ғалабалар сари олға бораётган совет халқининг буюк қаҳрамонона жасоратини акс эттириши социалистик реализм принципларига садоқатни мужассамлаштириши керак.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари комитетида кўриб чиқиш учун бадиий адабиёт, журналистика, публицистика, музыка, кинематография, театр ва тасвирий санъатнинг жуда муҳим асарлари — романлар, повестлар, ҳикоя ва очерк тўпламлари, поэмалар, шеър тўпламлари ва туркумлари, пьесалар, киносценарийлар, адабиёт ва санъатнинг болалар ва ўсмирлар учун яратилган энг талантли асарлари, бадиий таржималар, адабиётшунослик, танқид, санъатшунослик соҳасидаги ишлар, кинокартиналар, театр постановкалари, суратқашлик асарлари, ҳайкаллар, графика асарлари, халқ амалий санъати асарлари, архитектура иншоотлари, монументал пропаганда асарлари қабул қилинади.

Санъат айрим вакилларининг ёки драма, музыка, хореография коллективлари ва жамоатчилик томонидан кенг тақдирланган бошқа коллективларнинг концерт ижрочилик фаолияти Ҳамза номидаги мукофотни олиш учун тақдим этилиши мумкин. Бадиий таржималар учун Ҳамза номидаги мукофотлар адабий асарларни рус тилидан ўзбек тилига, шунингдек, ўзбек тилидан рус тилига ғоявий ва бадиий жиҳатдан энг ёқиқ, мукаммал таржима қилган адибларга берилади. Бадиий таржима соҳасида мукофотлар олиш учун кўрсатилган номзодларни муҳокама қилиш вақтида одатда сўзма-сўз таржима босқичини четлаб, мазкур асарни бевосита оригиналдан қилинган таржималарга устунлик берилади.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти айни бир шахсга адабиёт, санъат, архитектура асарларини яратганлиги учун ёки концерт — ижрочилик фаолияти учун икки марта берилиши мумкин эмас.

Ўзбекистон ССР Маданият, Олий ва ўрта махсус таълим, Маориф министрликлари, Ўзбекистон ССР Кинематография, нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси, Телевидение ва радио эшиттириш, Ҳунар-техника таълими давлат комитетлари, ёзувчилар, композиторлар, архитекторлар, рассомлар, кинематографчилар, журналистлар союзлари, Ўзбекистон театр жамияти, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, республикадаги илмий-тадқиқот институтлари, олий ўқув юртлари, республика газеталари ва журналларининг редколлегиялари, нашриётлар, жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективлари Ҳамза номидаги Давлат мукофотини олиш учун асарларни тақдим этадилар.

Асарлар эўр талабчанлик асосида, жамоатчилик улар билан дастлаб кенг танишиб чиққанидан кейин Ҳамза номидаги мукофотни олиш учун кўрсатилади.

Ижодий коллективларни Ҳамза номидаги мукофотни олиш учун кўрсатиш вақтида мазкур ишни бажаришда бевосита қатнашган ва асарнинг асосий ижодкорлари бўлган шахсларгина шу коллективлар составига киритилиши лозим. Бундай кишиларнинг фаолияти адабиёт, санъат, архитектура асарларининг юксак ғоявий-бадиий қиммати ва ижтимоий аҳамиятини белгилаб бериши ёки кишиларнинг спектаклда, кинофильмда ва шу сингарларда эришган ҳамда Ҳамза номидаги Давлат мукофотини олишга муносиб кўрилган ижодий муваффақиятлари бутун коллективнинг муваффақиятларига баҳо беришга боғлиқ қилиб қўйилмаслиги шарт.

Ҳамза номидаги мукофотларни олиш учун номзодлар кўрсатиш тўғрисидаги қарорлар Ўзбекистон ССР Маданият, Олий ва ўрта махсус таълим, Маориф министрликлари, Ўзбекистон ССР Кинематография, нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси, Телевидение ва радио эшиттириш, Ҳунар-техника таълими давлат комитетлари коллегияларининг кенгайтирилган мажлисларида, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мажлисида, ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, архитекторлар, кинематографчилар, журналистлар Союзларида ва театр жамиятида, меҳнаткашларнинг йиғилишларида кенг муҳокама қилиниши лозим. Муҳокамага доир ҳамма материаллар мукофот олишга тақдим этилган асарларга ўзил-кесил баҳо бериш вақтида танишиб чиқиш учун ўз вақтида мукофот берадиган комитетга юборилади.

Ҳамза номидаги республика мукофотларини олиш учун тақдим этиладиган адабиёт ва музыка асарлари (бадиий адабиёт, журналистика, публицистика, танқид, адабиётшунослик, санъатшунослик ва шулар каби соҳалардаги асарлар) мукофотлаш комитетига тўрт нусхада юборилади. Улар босмахонада чоп этилган бўлиши шарт.

Музыка асарлари босиб тайёрланган клавир, партитура шаклида ва магнитофон пленкасига ёзилган шаклда тақдим этилади. Бундан ташқари, программада музыка асари учун унинг программаси, вокал учун — унинг тексти, опера ёки балет учун — унинг либреттоси бир нусхада топширилади.

Тасвирий санъат асарлари Ҳамза номидаги мукофотни олишга тақдим этилган асарлар виставкасида кўрсатиш учун оригинал ҳолида тақдим этилади. Бундан ташқари, асарлардан ҳар бирининг фотосуратлари уч нусхада топширилади.

Рассомчилик асарлари бўйича (хусусан кўп фигурали композициялар бўйича) картиналар ёки нақшларнинг фотосуратларидан ташқари уларнинг фрагмент фотосуратлари, ҳайкалтарошлик асарлари бўйича турли шаклларда ишланган фотосуратлар юборилади.

Театр — драма, опера ва хореография санъати соҳасидаги асарларни тақдим этиш вақтида, шунингдек концерт-ижрочилик фаолияти учун спектакль ҳамда ижрочиларнинг фотосуратлари мукофотга тақдим этилган номзодлар тўғрисида тўлароқ тасаввурга эга бўлиш имконини берадиган миқдорда топширилади (фотосурат ҳажми оммавий саҳналар ва умумий планлар учун камида 24x30 сантиметр бўлиши керак), пьеса ёки опера, ёхуд балетнинг либреттоси, спектакль ёки концертнинг босма программаси юборилади.

Бундан ташқари музыкали спектакль ёки концерт ижрочилик фаолияти тақдим этилган вақтда уларнинг магнитофон пленкасидаги ёзуви топширилади.

Кинематографил соҳасидаги асарлар тақдим этилган вақтда сценарий тексти ва кинокартиналардаги асосий изохловчи текстлар топширилади.

Рассомнинг спектакль ёки кинокартина соҳасидаги ишини тақдим этган вақтда юқорида айтиб ўтилган материаллардан ташқари декорация ва костюмларнинг оригиналларини топшириш шарт.

Тасвирий санъат ва театр-декоратив санъат асарларининг тақдим этилган оригиналлари эгаларига қайтарилади.

Архитектура иншоотларининг тасвири тўрт нусҳада юборилиши лозим. Бунда бажарилган иш тўғрисида тўлароқ тасаввур берадиган миқдорда фотосуратлар бўлиши шарт.

Ҳамза номидаги мукофотлар комитети номига юборилиадиган материалларда асарнинг номи, унинг тугалланган вақти, босиб чиқарилган вақти ва жойи албатта кўрсатилади. Тасвирий санъат асарлари учун мукофотга тақдим этиш пайтида оригинал сақланган жой, архитектура ишлари учун уларни барпо этиш жойлари ҳам кўрсатилади. Ҳамза номидаги мукофотни олиш учун тақдим этиладиган ишга умумий баҳо берилади, тақдим этилган асар жамоатчилик ўртасида ҳақиқатан ҳам кенг кўламда тақдирланганлигини тасдиқловчи маълумотлар берилади, мукофотга тақдим этиладиган кишининг фамилияси, исми, отасининг исми, унинг адабий ёки саҳнавий тахаллуси кўрсатилади.

Ижодий коллективни мукофотга тақдим этиш вақтида номзодлар тўғрисидаги расмий хатга махсус справка илова қилинади. Бу справка тақдим этилган номзодлардан ҳар бирининг асарни яратишдаги иштирокини батафсил таърифлаб беради. Башарти коллектив иш бир ёки бир неча шахснинг раҳбарлигида бажарилган бўлса, ишнинг раҳбарлари албатта кўрсатилади.

Мукофотлар тўғрисидаги Низомда мукофот олишга тақдим этиладиган ишларни расмийлаштириш тартиби баён қилинган.

Ташкилотлар мукофот олишга тақдим этилган номзодларга доир ҳамма ҳужжатларни топширганларидан кейин жамоатчилик томонидан асарга берилган баҳони характерловчи материаллар пайдо бўлганида уларни ҳам қўшимча равишда юборишлари мумкин.

Ҳамза номидаги мукофотларни бериш тўғрисидаги ҳамма таклифлар қуйидаги адресга юборилади: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари комитети.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорига асосан берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати» унвони берилади ва Улуғ Октябрь социалистик революцияси байрами арафасида тантанали вазиятда лауреатларнинг дипломлари, фахрий нишонлари ва гувоҳномалари топширилади.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреатининг фахрий нишони кўкракнинг ўнг томонига, Ленин мукофоти ва СССР давлат мукофоти лауреатлари фахрий нишонларидан кейин тақилади.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети гўшт, сут, тухум ва бошқа турлари чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш бўйича 1981 йил тадбирларини муддатидан илгари бажариш юзасидан районлар, колхозлар, совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг шу йил беш ойлик якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилади:

Калинин районига (район партия комитетининг секретари Р. Қ. Ҳамбаров, район ижроия комитети раиси вазифасини бажарувчи Н. Саидов, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ж. Ҳайдаров, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси С. Исмонов, район комсомол комитетининг секретари А. Абдурахмонов ўртоқлар). Бу районда давлатга гўшт сотиш топшириғи 120,1 процент, сут—113,8 процент, тухум—109,3 процент бажарилган ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш, қорамол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Бўка районидан олиб берилади.

Тошкент районидаги «Тошкент» совхозига (директори Т. Тўхтабоев, партия комитетининг секретари М. Усмонов, касаба союз ташкилотининг раиси Р. Талаев, комсомол комитетининг секретари А. Усмонов ўртоқлар). Бу совхозда давлатга гўшт топшириш ярим йиллик ҳажми 152 процент, сут—101 процент, тухум—343 процент бажарилган ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш, қорамол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда ўсишга эришилган.

Байроқ Бекобод районидаги Навоий номли колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Калинин районига, Тошкент районидаги «Тошкент» совхозига, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети давлатга мева-сабзавот ва картошка сотиш бўйича районлар, совхозлар, колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг шу йил 16 июнгача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

(Давоми 3-бетда)

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

№ 196

УРУШНИНГ ЖАҲОНШУМУЛ ТАРИХИЙ САБОҚЛАРИ

Улуғ Ватан уруши воқеалари тарихан йироқлашиб борган сари совет халқи ва унинг Қуролли Кучларининг империализм юзага келтирган энг даҳшатли иллат — Гитлер фашизми устидан қозонган ғалабаси аҳамиятини шу қадар чуқурроқ ҳис этаяпмиз. Совет халқи ўзининг қаҳрамонона кураши билан Октябрь ғалабаларини каттиқ туриб ҳимоя қилди, халқаро империализмнинг дунёда биринчи социалистик давлатни йўқ қилиб ташлаш йўлидаги уринишини барбод этди.

Ўтган уруш империализм бош зарбдор кучларининг дунёда биринчи социалистик давлат билан энг катта ҳарбий тўқнашуви бўлди. У инсоннят бошига тушган ҳамма урушлар орасида энг шиддатлиси бўлди. Улуғ Ватан урушида томонларнинг қуролли кураши бир-бирига зид бўлган икки социал системанинг курашидан иборат бўлиб, яққол ифодаланган синфий характер касб этди, шу нарса курашнинг мислсиз ўткирлиги, кескинлиги ва муросасизлигини белгилаб берди. Бу урушда ўз иқтисодий системасига таркибий равишда хос бўлган туб афзалликларга эга томонгина ютиб чиқиши мумкин эди. Инсониятни энг ёмон шакллардаги қуллиққа солмоқчи эди, жаҳон цивилизацияси ва маданиятининг асрий ютуқларини йўқ қилиб ташламоқчи, ўн миллионлаб кишиларни қирғин қилмоқчи эди. Улар «янги тартиб» вужудга келтириш байроғи остида ўзлари босиб олган ҳамма жойда фашистлар диктатурасини ўрнатишлар, халқлар мустақил турмуш кечириши ва эркин ривожланишининг ҳар қандай имкониятини қисиб қўйишлар.

Фашизмнинг тор-мор этилиши, аввало ҳарбий ғалаба бўлди, бу ғалабага эришишда Совет Иттифоқи ҳал қилувчи роль ўйнади. Л. И. Брежнев таъкидлаганидек иккинчи жаҳон уруши давомида «...Совет-Германия фронти уруш ҳаракатларининг бош майдони бўлиб қолди. Аслини олганда бу ерда совет халқининг тақдиригина эмас, шу билан бирга бутун инсониятнинг тақдири ҳам ҳал қилинди».

Совет халқи ғалабасининг жаҳоншумул тарихий аҳамияти аввало шундан иборатки, у иккинчи жаҳон урушининг учта бош вазифасини ҳал этди. Биринчидан совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари мисли кўрилмаган шиддатли ва қонли олишувда душманни тўхтатган, Германия фашизмининг жаҳон ҳукмронлигига эришиш йўлини тўсган ва бошқа мамлакатлар халкларини немис-фашист ғалалар истибдодидан омон сақлаб қолган асосий ва ҳал қилувчи куч бўлди.

Иккинчидан, Совет Қуролли Кучлари шиддатли курашда душманнинг асосий армияси, қуроли ва ҳарбий техникасини янчиб ташлаб, уни урушни давом эттириш кучи ва воситаларидан маҳрум қилди ҳамда гитлеризмга қарши коалициядаги иттифоқчиларнинг уруш ҳаракатларини енгиллаштирди. Вермахтнинг асосий кучлари Совет—Германия фронтида тор-мор этилди. Германиянинг иккинчи жаҳон урушида талофот берган 13,6 миллион кишисидан (ўлганлар, жароҳатланганлар ва асир тушганлари) 10 миллион нафари Совет—Германия фронтига тўғри келди. Бу ерда агрессор ўз қуролининг асосий қисмидан: 70 мингдан ортиқ жанговар самолёти (салкам 70 процента), 50 мингга яқин танк ва ҳужумкор тўпи (75 процентигача), 167 минг артиллерия тўпи (74 проценти), 2500 тадан кўпроқ турли ҳарбий ва ёрдамчи кемаларидан маҳрум бўлди.

Сталинград бўсағасидаги, Курск яқинидаги ва Днепр бўйидаги кенг миқёсда бошланиб кетган жангларда Совет армияси иккинчи жаҳон урушининг боришида туб бурилишга, кучларнинг умумий нисбати ўзгаришини олдиндан белгилаб берган ва стратегик ташаббуснинг гитлеризмга қарши коалиция қўлига ўтишини таъминлаган тарзда ўзгаришига эришди. Бу эса мазкур мамлакатларнинг халкларига ғалабага ишонч бахш этди ва агрессор босиб олган территорияларда фашизмга қарши курашнинг қудратли равишда юксалишига олиб келди.

УЛУҒ ВАТАН УРУШИ БОШЛАНГАН КУННИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА

Учинчидан, Совет Иттифоқи ўзининг қаҳрамонона кураши билан Европанинг бошқа мамлакатлари халкларига фашистлар оккупациясидан халос бўлишда бевосита ёрдам берди. Совет Армияси душманни Совет диёрида ҳам, шунингдек унинг ташқарисида ҳам баббаравар тор-мор қилиб, фашист армияларининг батамом ва узил-кесил янчиб ташланишига эришди. Совет Қуролли Кучлари Европанинг 72 миллионга яқин киши яшайдиган 10 та мамлакати территориясини тўла-тўкис ёки қисман озод қилди. Шундай қилиб, совет халқи ўз ватанини қимоя қилиш вазифасинигина адо этиб қолмай, шу билан бирга интернационал вазифасини ҳам бажариб, фашизм асоратга солган бошқа мамлакатларнинг халкларига ёрдам берди. Совет Армиясининг ёрдами билан Австрия, Албания, Болгария, Венгрия, Норвегия, Польша, Руминия, Чехословакия, Югославия халклари фашистлар оккупациясидан халос бўлдилар. Совет халқи немис халкини ҳам фашизмдан озод этди. Совет жангчилари гитлерчиларга қарши ўз ватани ташқарисида, Европа мамлакатлари территориясида бир йилдан кўпроқ вақт шиддатли жанг қилдилар. Чет эл халкларини фашизмдан озод қилиш учун бўлган жангларда Совет Армияси бир неча миллион жангчини талофот берди.

Демократия ва социализмнинг халқаро кучлари анчагина мустаҳкамланиб, империализм позициялари кескин заифлашганлиги ҳам СССРнинг Улуғ Ватан урушидаги ғалабасининг жаҳоншумул тарихий аҳамиятидир. Европанинг кўпгина мамлакатларида социалистик революцияларнинг ривожланиши ва ғалаба қозониши учун қулай шароитлар вужудга келди. Бир қанча мамлакатларнинг халқлари помешчиклар ҳокимиятини ағдариб ташлаб ҳокимиятни ўз қўлларига олдилар. Бу мамлакатларда коммунистик ва ишчи партиялар раҳбарлигида халқ — демократик тузуми қарор топди, кейинчалик бу тузум уларга социализм йўлини очиб берди. Шу тариқа социализм бир мамлакат доирасидан чиқди. Жаҳон социалистик системаси вужудга келганлиги — Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинги энг катта тарихий воқеа бўлди. Биринчи музаффар социализм мамлакати — Совет Иттифоқи ҳақиқий равишда жаҳон социалистик системасининг маркази бўлиб қолди.

Эндиликда сиёсат, идеология ва экономика соҳасидаги кескин кураш социализм фойдасига ҳал бўлиб бормоқда. Шу тарика СССРнинг Улуғ Ватан урушидаги ғалабаси жаҳоншумул тарихий аҳамияти ер куррасидаги кўпгина халқлар тақдири учун яхши оқибатларга олиб келганлигидангина иборат бўлиб қолмай, шу билан бирга жаҳон социализм системасининг вужудга келишига, миллий озодлик курашининг ўсишига, мустамлакачилик системасининг барбод бўлишига, ишчи ва коммунистик ҳаракатнинг юксалишига ҳамда капитализмнинг анча заифлашиб, унинг умумий кризиси янги босқичи бошланишига олиб келганлигидан ҳам иборатдир.

Совет халқи фашистлар Германияси устидан қозонган ғалабанинг жаҳоншумул тарихий аҳамияти яна шундан ҳам иборатки, у халкларга узоқ давом этадиган тинчликни таъминлаб берди. Улуғ Ватан урушининг якуни Совет давлатига, жаҳон социализм системасига қарши уруш бошлаш режаларини тарк этмаётган ҳозирги замон империализми реакцион кучлари учун қаттиқ огоҳлантиришдир. Илғор ижтимоий тузумга қасд қилган Германия фашизми ўзини муқаррар мағлубиятга маҳкум этган эди, чунки социализмнинг туғилиши ва ривожланиши—енгилмас, қонуний жараёндир. Бу жараённи тўхтатиб бўлмайди. Тарихнинг қонуни мана шундай.

Улуғ Ватан уруши бошланган куннинг 40 йиллиги арафасида биз бу урушнинг халқлар бошига келтирган беҳисоб кулфатларини эсга оламиз. Халқларни кўпдан-кўп қурбонлар беришга дучор қилганини эсга оламиз. Мана шуларнинг ҳаммаси тирикларни милитаристларга жилов солишга, уларнинг хатарли режаларини барбод этишга даъват қилади.

Полковник Ю. ПЕРЕЧНЕВ,
тарих фанлари доктори.
(ТАСС).

Улуғ Ватан уруши 40 йил муқаддам бошланган эди. ...Империализмнинг энг қора кучлари — қонхўр фашизм кучлари бизнинг мамлакатимизга оловли уруш офатини ёғдирган эди...

Аммо совет халқи фашизм вабоси йўлини қатъият билан тўсди. У Ленин партияси теварагига жипслашиб, ўз мамлакатини, ўз озодлигини, ўзининг ҳаётий идеалларини ҳимоя қилишга отланди. Совет кишиларининг матонати ва қаҳрамонлиги воқеалар боришини ўзгартира олди.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

1943 йил 2 февраль. Сталинград газандалардан бутунлай тозаланди. Суратда: (юқорида) сталинградликлар партияга қабул қилинмоқда. Комиссар Г. Алферов партия ҳужжатларини топшираётган пайт.

Пастдаги суратда асирга олинган немис солдати мажақланган қурол-яроғи билан. (Орлов йўналиши, 1943 йил).

ТАСС фотохроникалари.

Она-Ватаннинг ҳар қарич ери қақшатқич жанглар билан озод қилинган. Суратларда: (чапда) Улуғ Ватан уруши фронтида; (ўнгда) СССР Давлат чегараси тикланмоқда.

ТАСС фотохроникалари.

ТУН ЯРМИДАН ОҚҚАНДА

Дивизия узоқ муддат Смоленск яқинида мудофаада турар, қўмондонликка фашистларнинг айни шу шароитдаги кучи ва уларнинг келгуси режалари ҳақида маълумот керак эди.

Тун яримда бирин-кетин тўрт киши окоплардан сирғалиб чиқиб, босқинчилар томон кетдилар. Разведкачилар қалин дарахтлар билан қоплانган теپаликка етиб келишди. Расул Одилов бесас теپаликка, кўтарилди.

Келишувга асосан яқин ўртадаги бирон душман блиндажига тушиб «тил» тутулиши ва яна зудлик билан ортга қайтилиши керак эди. Жангчилар бироз силжиганларидан сўнг шу яқин ўртадан фрицларнинг нималардир дея гулдирашаётганини эшитиб, бу ерда соқчилар бўлса керак, деган фикрга келишди. Расул Одилов душманнинг турган ерини аниқлаб, йигитлар билан уларни қўлга олишга чоғланди.

Йигитлар душман соқчиларига ташландилар. Фавқулодда бўлган бу ҳужумдан вахимага тушган фашист соқчилари ҳа нима қиларини билмай қолишди. Бироздан сўнг тўс-тўполондан хабар топиб қолган иккинчи соқчилар постидан тревога кўтарилди. Аммо, икки душман солдати ва бир офицерини қўлга олган разведкачилар бу пайтда ортга қайтишга улгуришгандилар...

Улуғ Ватан урушининг дастлабки оғир кунларида анча тажриба орттирган Расул Одиловга бу сафар ҳам тадбиркорлиги қўл келди. Разведкада кўрсатган жасорати учун унинг кўксида Шуҳрат ордени порлади.

Улуғ Ватан урушида 3-Белоруссия фронтининг 97-гвардиячи ўқчи дивизияси 68-артиллерячилар ротасида Ватанни ҳимоя қилган Расул Одилов душманни Берлингача қувиб бориб, уни тор-мор этишда қатнашди. У жангларда кўрсатган қаҳрамонликлари учун Қизил Юлдуз ордени ва бир қатор медаллар билан ҳам тақдирланди. Ҳозир эса Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Маннон Уйғур маҳалласида истиқомат қилаётган отахон қариялик ғаштини сурмоқда.

Қ. КАРИМОВ.

ИМЗОСИ БОР ЭДИ

Гитлерчилар Днепрга яқинлашмоқда эди. Қора қузғунлар тез-тез Сумм шаҳри устида пайдо бўла бошлади. Фрунзе номидаги машинасозлик заводини эвакуация қилиш бошланди. 1941 йилнинг 25 август куни шаҳардан биринчи эшелон йўлга отланди. Платформаларда станоклар, электр двигателлар, кабеллар, асбоб-ускуналар, вагонларда эса 200 ишчи оиласи. Эшелонимиз 11 сентябрь куни Чирчиқ шаҳрига етиб келди.

Чирчиққа бирин-кетин Ростов-Дон, Ленинград, Воронеж шаҳарларидан ҳам ишчи-хизматчилар етиб келишди. Шундай қилиб Ўзбекистондаги йирик корхоналарга — «Чирчиқсельмаш», «Узбекхиммаш» Трансформатор, заводларига асос солинди.

Бутун уруш давомида чаққон пайвандчи Рустам Зоҳидов мен билан ёнма-ён туриб меҳнат қилди. Бизнинг дўстлигимизга дастлабки вақтларда тил билмаганлигимиз сира ҳам ҳалақит қилган эмас. Оғир шароитларда кунига 12 соатдан ишлаб, топган ноинимизни бўлишиб ердик. Бу вақтда душман бизнинг ериимизни пайҳон қилаётган бўлсада, биз ғалабага дадил ишонардик. Ана шу ишонч бизга куч-қувват бағишларди.

Кунларнинг бирида Рустам менга хат тутқазди. Бу хат ўзбек халқи номидан фронтга — ўзбек жангчиларига юборилмоқда эди. Хатга имзо чеккан 241200 ишчи ва колхозчилар орасида Рустам Зоҳидовнинг ҳам фамилияси борлигидан фахрландим.

Рустам Зоҳидов урушдан кейинги йилларда ҳам меҳнатда ва жамоат ишларида фаол иштирок этди. Халқ депутати бўлди, ҳукумат мукофоти билан тақдирланди. Бугуни кунда «Узбекхиммаш» заводи ветерани сифатида эъзозланади.

Ҳа, Улуғ Ватан уруши йилларида фақат фронтдагина эмас, фронт ичкарисида ҳам оғир ва жасоратга тўла кунлар ҳукмрон эди.

О. ЛЕВАН,
«Узбекхиммаш» заводининг ветерани.

ҚАЕРДАСИЗ, ҚУРОЛДОШ ДЎСТИМ?

Биз Ўзбекистон областлари ҳамда қардош Қирғизистоннинг Ўш областидан чақирилган бир гуруҳ ўзбек йигитлар рус, белорус, украин ва бошқа миллат фарзандлари суронли йилларда биргалашиб, немис-фашист босқинчиларига қарши жанг қилганмиз. Акром Исаев билан 1942—1944 йилларда Ленинград фронтида 48-ўқчи дивизиянинг 268-ўқчи полки составида бирга бўлдик. Тасодифни қаранг-ки, урушда кетма-кет ярадор бўлиб, Ленинград шаҳридаги госпиталда ҳам бирга-лашиб даволанганмиз. Ўшанда яхши ният билан уй адресларимизни алмашдик. Урушда ғалаба қилиб соғ-саломат уйга борсак, хат ёзиб туришга, борди-келди қилишга аҳдлашиб олгандик. Госпиталда у билан тушган суратимиз ҳамон сақланмоқда.

Даволаниб чиққанимиздан сўнг, яна фронтга отландик. Ленинград қамалидан қутилиш учун бўлган жангларда иштирок этдик. 1944 йил 14 январда Ленинград фронти қўмондонининг буйруғига мувофиқ фронт бўйлаб катта ҳужум операциясини бошладик. Душманнинг кучли мудофаа линиясини ёришга муваффақ бўлдик. Ниҳоят 900 кунлик қамалдан Ленинград халқи озод бўлди. Мен ана шу жангларда иккинчи марта яраландим. Даволанганимдан сўнг 4-Украина фронтида 60-армия. 107-ўқчи дивизиясининг 504-ўқчи полкида урушнинг охирги кунигача жанг қилдим.

Чехословакия территориясини немис босқинчиларидан тозалаш учун бўлган ҳаёт-мамот жангида яна ўн билагимдан ярадор бўлдим. Краков шаҳридаги госпиталда даволандим. Биз ғалаба байрамини ана шу ерда нишонладик.

Урушдан кейин Андижонда, она қишлоғимда ўқитувчилик қилдим. Қуролдош дўстим Акромжон Исаев Тошкент область Пискент район Саид қишлоқ Советидаги Тельман номли колхозда яшаймиз, деган эди. Мен бу адресга хат ҳам ёзиб кўрдим. Лекин жавоб ололмадим. Орадан ўтган 36 йилдан ошиқроқ вақт мобайнида балки унинг адреси ўзгаргандир. Қуролдош дўстим Акромжон Исаевни топсам, у билан дийдор кўришсам, бошим осмонга етган бўларди.

Абдулҳақ ЭРГАШЕВ,
Улуғ Ватан урушн ветерани, республика халқ маорифи аълочиси.
Андижон область, Қўрғонтепа райони.

СОЛДАТ МОНОЛОГИ

Мен ётибман олис
юртимдан,
Душман қуршаб келиб
ортимдан,
Қайтолмадим сўнгги
ҳужумдан —
Коммунист деб атанглар
мени.

Содиқ қолдим имонимга
мен,
Эътиқодим, виждонимга
мен,
Улуғ Совет замонимга
мен —
Коммунист деб атанглар
мени.

Бошдан учди ўқнинг
нечаси,
Қалбда қолди қанча
парчаси,
Келолмасам қайтиб
кечаси —
Коммунист деб атанглар
мени.

Қалбга қутқу сололмади-
дўк,
Кўкрагимни ғалвир қилди
ўқ,
Партбилетим кўрсатгани
йўқ —
Коммунист деб атанглар
мени.

Келишарди душман
мингларча,
Ҳамласини қайтардим
қанча.
Тенгсиз жангда ўлдим
мардларча —
Коммунист деб атанглар
мени.

Талъат СОЛИЕВ.

ДНЕПРНИ КЕЧИБ ЎТИБ...

...1943 йилнинг изғиринли октябрь ойи. Қўшинларимиз Днепрни кечиб ўтиб, ғарбий соҳилни забт этиш ҳақида буйруқ олди. Улар сафида генерал Майнштейн армиясини ва Курск ёйида душманни бартараф этишда фаол қатнашган Қизил Байроқ орденли Невский номли 69-ўқчи дивизиянинг 99-алоҳида саперлар батальони ҳам қизғин тайёргарлик кўрарди. Вазият ниҳоятда кескинлашган. Ҳар икки томон ҳам кузатувга катта эътибор бермоқда. Дарё юзасидан оққан хасчўп ҳам назардан четда қолмайди.

Шох-шаббалар орасидан Днепрга тикиларкан, Степан бир лаҳза ўзини Сирдарё соҳилларида ҳис этди, она юрти Ўзбекистонни, поёнсиз комбат ўз ҳузурига чақираяпти. — Сержант чўчиб бошини кўтарди. Ёнгинасида навбатчи солдат турарди...

Батальон командири топшириқни қисқа ва лўнда баён этди:

— Қоронғи тушиши биланоқ бўлинмангизни олиб душман томонга ўтишга ҳаракат қилинг. У ерда мудофаа позициясини эгалланг. Тунда ёпасига Днепрни кечиб ўтиш бошланган пайтда душман окопларига борадиган инженерлик истеҳкомларини яксон этиб, душманни чалғитиб турасиз. Кечиш пайтида душманни бир дақиқа чалғитиш ҳам бизга катта фойда келтиради.

— Есть, ўртоқ майор! Буйруқни бажаришга руҳсат этинг.

— Бораверинг, сизга руҳсат, ўртоқ... — комбатнинг овози негадир бўғиқ чиқди. Севимли жангчисини бағрига босди. — Омад ёр бўлсин, ўғлим...

Тун. Тўққиз нафар жангчи тушган қайиқ ғира-шира ой ёғдусида кумуш камардек кўзга ташланаётган сув бағрини оҳиста тилиб бормоқда. Асаблар таранг тортилган, нигоҳлар олға — дов-дарахтлар оғушида қорайиб кўринаётган қирғоққа қадалган. Душман ҳам анойи эмас. Қайиқ дарёнинг ўртасига етганда тўсатдан янграган ўқ овози сукунатни бузди. Телефон сими ўралган ғалтакни ушлаб олган жангчи Головань бир «ух» деди-ю, сувга қулади.

Яқиндан портлаган снарядан пайдо бўлган кучли тўлқин қайиқни ағдариб юборди. Командир сув билан олиша-олиша ўзини ўнглаб олганда яна бир киши тилсиз ёвга таслим бўлган, сал нарида яраланган пулеметчи жон ҳолатда типирчиларди. Сержант ўйлаб ўтирмай ёрдамга шошилди. Уни елкасига олди. Нима қилиш керак? Қирғоққа икки юз метрларча бор. Сув баданни кесиб юборгудек, жиққа ҳўл кийимлар билан шунча жойга сузиб бориб бўлармикин? Степаннинг диққатини илма-теши бўлиб кетган қайиқ тортди. У тўнкарилган ҳолда оқимга қўшилиб узоқлашиб борарди.

ЛАВҲА

— Қайиқни ушланглар! — паст овозда буюрди сержант.

Зум ўтмай атрофига жангчиларимиз бекинган қайиқ тўнтарилган ҳолда душман эгаллаб турган соҳил томон силжий бошлади...

Қўшинларимиз Днепрни кеча бошлаганда сержант. С. П. Ильин бўлинмаси қизғин жанг олиб борарди. Бўлинмага қарши бутун бошли пиёдалар ротаси кетма-кет тўрт марта ҳужумга ўтди. Бироқ, мустаҳкам жойлашиб олган жангчиларимиз ҳар сафар ҳам уларни қайтариб солишга муваффақ бўлишарди. Мағлубиятдан қутуриб кетган душман охирги марта танклар ёрдамида ҳужумга ўтди. Степан бир лаҳза тин олиб жанг майдонини кузатаркан, вужуди сесканиб кетди. Чап томонидаги танк бирданига тезлигини ошириб қуролдоши ётган окоп устига бостириб кела бошлади.

Степан шериги томон шошаркан, унинг окоп ичидан туриб граната улоқтирганини кўрди. Бироқ, граната мўлжалга аниқ бормади. Танк бир қалқди-ю, тўхтамай олга интилаверди. Окоп устига келганда тўхтаб жойида икки марта айланди-да, йўлида давом этди. «Эҳ, аблаҳ!' Нахотки уни чумолидек эзиб ташлаган бўлса?». Аламдан ҳайқириб юборган Степан ҳеч нарсани кўролмай юз тубан ерга йиқилди. Бошини қўллари орасига олиб, сочларини чангаллади. Аммо, шу заҳотнёқ қутилмаган воқеа содир бўлди. Ҳозиргина топталган окоп ўрнидан лой ва тупроққа қоришган Алексей аранг кўтарилди, ҳали ҳеч қанча юришга улгурмаган танк трансмиссиясига граната ирғитди. Кучли портлаш овози эшитилиб, пўлат зирҳни қоп-қора тутун чулғади.

Степан етиб келганда Алексей қонга беланиб ўлим билан олишиб ётарди. Эзғиланган жангчи командири қўлида жон бераётиб сўнгги сўзларини шивирлади:

— Қасос ол, Степан!..

— Бўлинма, ортимдан олға! — ҳайқирди Степан ўрнидан даст турар экан. Лекин, шу тобда у сафда ўзи билан биргина Мардонов қолганини сезмади. Яқинлашиб қолган икки танк оралиғидаги «йўлак»дан югуриб бораётиб аввал ўнг томондагисини ёндириб юборди, сўнгра зудлик билан иккинчисига ҳам граната ирғитди-ю, ўзини снарядлар ҳосил бўлган чуқур ичига отди...

Батальон қирғоқни ишғол қилганида командир ҳушсиз, ёлғиз Мардонов позицияни эгаллаб турарди. Атрофда душманнинг тутаб ёнаётган уч танки ва 56 солдатининг мурдаси.

Ана шу жангда кўрсатган жасорати учун бўлинма командири сержант Степан Петрович Ильинга СССР Олий Советининг 1943 йил 30 октябридаги Фармонига кўра Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

Бу — бекободлик С. П. Ильиннинг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган жасоратидан бир лавҳа.

Йиллар ўтган сайин воқеалар киши қалбига янада яқин, янада қадрдон бўлиб боравераркан.

А. ҲАЙДАРОВ.

ҚЎМОНДОННИНГ РАҲМАТНОМАСИ

Москва—Киев йўли билан олдинга силжиётган қисмга ёнилғи етказиб бериш керак эди. Усмонжон Муаффаров ва Анатолий Соломинлар бошқараётган автомашинага ана шундай вазифа юкланди. Йўлда бирданига кутилмаган ҳодиса рўй берди. Улардан 100 метр олдинда кетаётган машинани немислар ўққа тутишди.

— Немислар, машинани ўрмонга бур, — деди Анатолий Усмонжонга. Бир зумда улар бензин ортилган машинани шох-шаббалар билан ўрашга улгурдилар. «Хавфли зона» деган белгини эса кўринарли жойга қоқиб қўйишди. Сўнгра ўзлиги вазнятни ойдинлаштирдилар. Маълум бўлишича, улардан 2 километр узоқликдаги монастир биносига немис разведкачилари жойлашиб олишган экан. Сафдошлар разведкачиларни йўқ қилишга аҳд қилишди. Тун ярмида монастир биносига кетма-кет гранаталарни ирғитиб, уни портлатиб юборишдилар.

Ёнилғи эртаси куни бета-люфат қисмга етказиб берилди. Икки жангчи йўлда бўлган воқеани ўз командирларига ҳикоя қилиб беришди.

Оддий солдат фронтда кўрсатган бу жасорати учун Совет Иттифоқи маршали, Биринчи Украина фронтининг қўмондони И. Конев имзо чеккан раҳматномани олишга сазовор бўлди.

Урушни ғалаба билан тугатган У. Муаффаров бир қатор орден ва медаллар билан она шаҳри Тошкентга қайтиб келди. Ҳозир Собир Раҳимов районидаги Абдулла Набиев номли маҳаллада истиқомат қилаётган У. Муаффаров тез-тез пионерлар ва мактаб ўқувчилари билан учрашиб туради. Уларга уруш йиллари совет халқи кўрсатган мардлик ҳақида мароқ билан сўзлаб беради.

Х. ЙЎЛДОШЕВ.

ЭРТАГА—МЕДИЦИНА ХОДИМЛАРИ КУНИ

ҲАЁТБАХШ ХАЛОСКОРЛАР

Тантаналы йиғилишда область соғлиқни сақлаш ходимларидан бир группаси «СССР соғлиқни сақлаш аълочиси» унвони билан тақдирландилар. Суратда: область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Б. У. Тошбеков мукофотни топшираётган пайт. Пастдаги суратда мукофотланганлардан бир группаси.

БАЙРАМ ҚУВОНЧИ

Бутун мамлакатимиздаги каби областимиз соғлиқни сақлаш ходимлари ҳам ўз байрамларини муносиб кутиб олмоқдалар. Кейинги йиллар ичида аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашга эътибор кучайди. Биргина ўтган йилнинг ўзида бу мақсадга 70,7 миллион сўм сарфланди. Ҳозирги пайтда 138 касалхона, 246 амбулатория-поликлиника муассасалари беморларга хизмат кўрсатаётир. Болалар учун шифохоналар қуриш тармоғи кенгайиб бормоқда.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни юқори погонага кўтариш мақсадида врачлар малакасини оширишга кўпроқ эътибор берила бошланди. Шу кунларда областда 3814 врач, 14 мингдан зиёд ўрта медицина ходими кишилар соғлиғини муҳофаза этмоқда. Улардан кўплари партия ва ҳукуматимизнинг юксак мукофотларига сазовор бўлганлардир. Даволаш муассасаларидан 28 таси «Коммунистик меҳнат коллективи», 3992 нафар шифокор эса «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган юксак унвон эгасидир.

Область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Баҳром Усмонович Тошбековнинг медицина ходимлари куни муносабати билан бўлиб ўтган тантаналы йиғилишидаги докладида ана шу фактлар келтирилди.

Бу йиғилишда область соғлиқни сақлаш бўлими, санитария маорифи уйи ходимлари, шаҳар ва район медицина муассасалари раҳбарлари, санитария-эпидемиология станцияси шифокорлари, шунингдек, ўз хизматлари билан эл ҳурматига сазовор бўлиб келаётган қатор врачлар иштирок этдилар.

Йиғилиш сўнгида шифокорлардан катта группасига «СССР соғлиқни сақлаш аълочиси» унвони топширилди. Врачлардан ва ўрта медицина ходимларидан бир группаси эса Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлигининг ташаккурномасига сазовор бўлдилар. Кўплаб шифокорларга область соғлиқни сақлаш бўлимининг фахрий Ёрлиқлари топширилди.

Мукофотланганлар областда бундан буён ҳам медицина хизматини янада юксалтириш, даволаш муассасаларида беморлар учун, айниқса, болалар учун катта қулайликлар яратиш борасида сидқидиллик билан ишлашга жазм қилдилар.

ҲАММА ДАРДГА БОР ДАВО

Тошкентнинг «Ленинград» меҳмонхонасидан сал нарида жойлашган бу кўркам бино ўзининг салобати, файзи, саранжом-саришталиги билан эътиборни жалб этади. Унинг пастки қаватларида область партия, совет активи шифохонасининг поликлиника бўлими жойлашган. Даволаш муассасасининг ичкарисига киришингиз билан салқин, мусаффо ҳаво, турфа гуллар атри димоққа урилиб, ҳузур бағишлайди. Озода, ёруғ, шинам фойе деворларида доноларнинг саломатлик ҳақидаги сўзлари ёзилган чиройли паннолар осилган. Ярақлаб турган полига поёндоз тўшалган узун зал бўйлаб юриб, поликлиника бўлимининг мудири, малакали шифокор Мунира Исмоиловна Исмоилованинг кабинетига кирдик. Бу хушрўйгина аёл хонада шифохона бош врачи Холида Шукуровна Ғаниева билан аллаканалар ҳақида гаплашиб ўтирарди. Улар бизни илиқ қарши олишди. Шифокорлардаги соддалик, врачларга хос меҳр ва самимият туфайли суҳбатимиз эркин бўлди.

— Бир сменада икки юз эллик беморга хизмат кўрсатиш имконияти бўлган бу поликлиникани иш бошлаганига бир йилдан сал ошди, — дея ҳикоя қилди Холида Шукуровна, —лекин шу қисқа муддат ичида муомаласи, малакаси ва маҳорати билан ҳурмат орттираётган врачларимиз сони анча кўпайди.

Х. Ғаниева даволаш муассасаси иш бошлаган кундан буён сидқидилдан меҳнат қилаётган биринчи категорияли врач С. Раҳматова, М. Исмоилова, Х. Девушева кабилар ҳақида тўлқинланиб гапирди. Уларнинг ўз касбига бўлган масъулияти, ёшларга ғамхўрлигини таъкидлаб, миннатдорчилик изҳор этди.

Шифокорлар билан поликлиникани айланамиз. Бу ерда 30 дан ортиқ кабинет мавжуд бўлиб, уларнинг ҳар бири замонавий медицина техникаси ҳамда асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. «Тез ёрдам» бўлинмаси, терапия, неврапатология, эндокринология, кўз касалликлари, гинекология, хирургия, урология ва бошқа кабинетларда беморлар учун ҳамма қулайликлар яратилган. Бу хоналарда ўз ишини пухта билган 62 нафар медицина ходими, шу жумладан 16 врач хизмат қилмоқда. Таклиф ва мулоҳазалар дафтарини варақлар эканмиз, беморларнинг М. Жунайдуллаева, В. Кобзова, М. Евдокимова, Р. Муталова, М. Камолова каби қалби дарё врачларга, С. Хонбобоева, С. Фозилова, Н. Табнева, М. Тургунова, Г. Рўзибоева сингари ўрта медицина ходимлари ва Н. Шокирова, М. Аҳмаджоновалардек ҳамшираларга бўлган самимий дил сўзларини ўқиймиз.

Поликлиникада кичкинтойларга ҳам хизмат кўрсатилади. Бу жиҳатдан болалар шифокори Мая Борисовна Евдокимова олиб бораётган ишлар диққатга сазовордир. Меҳрибон шифокор ўзига тегишли участкадаги деллри ҳамма болаларни профилактик кўрикдан ўтказишга муваффақ бўлди. Даволанишни керак бўлган кенжатойлар билан муолажа ишларини олиб борди. Шунинг учун ҳам у масъуллик қилаётган участкада болаларнинг касалликка чалиниши кескин камайди.

Маълумки, ҳар қандай шифохонанинг иш самараси медицина хизмати қай даражадалигига, врачларнинг малакасига боғлиқ. Бу мақсада поликлиникада йирик шифокор олимлар билан ўрнатилган ҳамкорлик қўл келмоқда. Республикамизда танилган нажоткор-профессорлар Ф. Т. Абдуҳақимов, С. А. Исмоилова, С. М. Аъзамхўжаев, доцент Н. Салохова, медицина фанлари кандидати Р. А. Пинхасов каби олимлар поликлиникада тез-тез бўлиб врачларга маслаҳатлар берадилар, беморлар дардини аниқлаш, даволаш ишларида актив қатнашадилар.

Барча имкониятларга эга бўлган бу шифохона ходимларининг вазифаси фақат касалларнигина даволаб қолмай, соғлом кишиларнинг дардга чалинмасликлари учун астойдил ҳаракатдан ҳам иборат,— дейди М. Исмоилова, — бу борада баракали ишлар қилинди. —Поликлиникага биркитилган оилаларнинг ҳаммаси медицина назоратидан ўтказилди. Вақти-вақти билан даволаб туриш керак бўлган кишилар учун ҳисоб варақалари очилди. Натижада медицина хизмати кўрсатиш сифати ошди.

Шу кунларда поликлиника шифокорлари партия XXVI съездида қайд этилганидек, ҳар бир кишининг ўз вақтида, малакали ва ғамхўрона медицина ёрдами олиши учун куч ва ғайратларини, билим ҳамда маҳоратларини аямаётирлар. Улар мамлакатимизда кишилар сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашдек муҳим социал вазифанинг ҳал этилишига катта ҳисса қўпиш билан ўз байрамларини муносиб нишонламоқдалар.

С. ҲАСАНОВ.

Инсон, унинг саломатлиги ҳақида ғамхўрлик жамиятимизнинг бош вазифаларидан бири. Шу ҳақда гап кетганда ҳамманинг кўзига беихтиёр дардига малҳам бўлаётган, унинг соғайиб кетиши учун киприк қоқмай тонг оттираётган врач, чақкон, ширинсўз ҳамширадир келади. Инсон умри учун кураш, меҳр ва муҳаббат туйғулари, уларга доимо ҳамроҳ.

Бу мўъжаз бурчли пойтахтдаги 15-шаҳар касалхонасининг шифокорлари ҳам шараф билан адо этишаяпти.

Халқ саломатлиги учун хизмат қилаётган бу муассасанинг кенг, озода, ёруғ хоналарида беморлар учун барча шароитлар муҳайё.

— Касалликни аниқлаш ва даволаш бўйича илғор усулларни қўллашга ҳаракат қилмоқдамиз, — дейди бош врач С. Хўжаев. — Бунинг учун шифохонамизда жойлашган республика врачлар малакасини ошириш институтининг кафедралари билан ҳамкорликда иш олиб борилаяпти.

НАЖОТКОРЛАР

Касалхонанинг иккинчи терапия бўлимида қўлланилаётган даволаш усуллари шу жиҳатдан айниқса диққатга сазовор. Мавжуд физиотерапия, физкультура, массаж хоналари ва энг янги замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган лабораторияларда илмий тадқиқотлар олиб борилмоқда.

Тажрибали бўлим бошлиғи Р. Азимжонов, врачлар И. Змойра, И. Мансуров, Н. Обиджонова, кафедра врачлари медицина фанлари доктори, профессор Р. Абдуллаев, С. Аҳмедов, ассистентлар С. Иногомов, С. Акбаровалар беморларни тез ва тугал шифо топиб, ўз оилалари бағрига қайтишлари учун бор тажриба ва маҳоратларини ишга солмоқдалар.

А. НОСИРОВА.

Суратда: шифокорлар иш жараёнида.

М. Нуриддинов ва А. Абалян фотолари.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

(Боши 1-бетда).

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди.

Калинин районига (район партия комитетининг секретари Р. Қ. Қамбаров, район ижроия комитети раиси вазифасини бажарувчи Н. Саидов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси С. Исмоилов, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ж. Ҳайдаров, район комсомол комитетининг секретари А. Абдураҳмонов, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори И. Халилов ўртоқлар). Бу районда давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик плани 42,1 процент, хўл мева—9,9 процент, картошка—28,5 процент бажарилган.

Калинин районидаги «Қорасув» совхозига (директори Р. Альбеков, партия комитетининг секретари Т. Мусаев, ишчилар комитетининг раиси С. Нишонов, комсомол комитетининг секретари С. Хошимов, бош агрономи А. Маҳмуджонов ўртоқлар). Совхозда давлатга картошка топшириш йиллик плани 123,6 процент, хўл мева—100 процент, сабзавот—47,5 процент бажарилган.

Тошкент районидаги Навоий номли колхозга (раиси Н. Боймуҳамедов, партия комитетининг секретари Т. Алимов, касаба союз ташкилотининг раиси М. Шералиева, комсомол комитетининг секретари К. Деҳконбоев, бош агрономи А. Нишонов ўртоқлар). Бу колхозда давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик плани 79,3 процент, картошка—87,8 процент бажарилган.

Область план бўлимига ишлаб чиқариш илғорларига сотиш учун Калинин районига, шу райондаги «Қорасув» совхозига, Тошкент районидаги Навоий номли колхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети янги ерларни ўзлаштириш ва қишлоқ хўжалик оборотига киритиш, эскидан суғориб келинадиган ерларни капитал текислаш ва суғориш-мелиоратив ҳолатини яхшилаш, асосий ишлаб чиқариш қувватларини қуриш ва фойдаланишга топшириш бўйича область, қурилиш-сув хўжалиги ташкилотлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг шу йил май ойи якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилади:

«Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармасининг 2-механизациялашган кўчма колоннасига (бошлиғи И. Юнусов, партия ташкилотининг секретари А. Е. Еремеев, касаба союз ташкилотининг раиси Е. Онищенко, комсомол ташкилотининг секретари Р. Г. Гатаулин ўртоқлар). Колоннада май ойида бош пудрат ишлари плани 129 процент, ўз кучлари билан бажарилган ишлар плани 135 процент, объектлар ва қурилиш тугалланган босқичларни фойдаланишга топшириш плани 473 процент, меҳнат унумдорлиги плани 111 процент бажарилган.

«Паркентводстрой» трестининг 3-механизациялашган кўчма колоннасига (бошлиғи А. А. Юнусов, партия ташкилотининг секретари С. Абдурасулов, касаба союз ташкилотининг раиси В. А. Суднева, комсомол ташкилотининг секретари Х. Салоиддинов ўртоқлар). Бу колоннада май ойида бош пудрат ишлари плани 106 процент, ўз кучлари билан бажарилган ишлар плани 141 процент, объектлар ва қурилиши тугалланган босқичларни фойдаланишга топшириш плани 100 процент, меҳнат унумдорлиги плани 128 процент бажарилган.

«Ташкентводстрой» трестининг 3- ва «Узспецводмеханизация» трестининг 1-механизациялашган кўчма колонналари коллективларининг яхши ишлаганликларн қайд қилинди.

Область план бўлимига «Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармасининг Янгийўл районидаги 2-механизациялашган кўчма колоннасига ва «Паркентводстрой» трестининг Коммунистик районидаги 3-механизациялашган кўчма колоннасига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

22—28 ИЮНЬ

22 ИЮНЬ ДУШАНБА

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Қаҳрамон шаҳарлар ҳақида қўшиқлар. 10.55 — Ҳужжатли фильм. 11.15 — Телевизион бадиий фильм. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Концерт. 16.40 — Телестадион. 17.10 — «Орадан 40 йил ўтгач». 18.10 — Сиз яратган боғ. 18.40 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 19.10 — Мультфильм. 19.30 — Концерт. 19.40 — «Қамал». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 22.55 — Дунё воқеалари.

ЎзТВ-I

18.10 — Кўрсатувлар программаси. 18.50 — «Қалб хотираси». 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концертнинг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Ем-хашак ишлаб чиқариш резервлари. 22.25 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.40 — Бадиий фильм. 23.55 — Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ-II

18.35 — Кўрсатувлар программаси. 18.40 — Қизиқарли математика. 19.10 — Телефильм. 19.25 — Болалар учун фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Математика. 21.20 — Романтика телетеатри. 1-қисм.

23 ИЮНЬ СЕШАНБА

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — «Қамал» бадиий фильм. 1-серия. 11.50 — Концерт. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — Концерт. 16.10 — Бадиий фильм. 17.15 — «Уфқ». 18.25 — Концерт. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Советлар ва ҳаёт. 20.00 — Концерт. 20.15 — «Қамал». Бадиий фильм. 21.30—Время. 22.05 — «Акс садо». 22.55 — «Дунё воқеалари».

ЎзТВ-I

11.30 — Кўғирчоқ фильм. 11.45 — «Қизил альпинистлар». Бадиий фильм. 9—10-серия-лар. 12.35 — Мактаб ўқувчилари XVI Бутуниттифоқ спартакиадаси олдидан. 13.35 — Телевикторина. 13.40 — Бадиий фильм. 18.15 — Кўрсатувлар программаси. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Усмир ва қонун. 19.00 — Видеофильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — «Импресионист — рассомлар». 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Галла — ризқ-рўзимиз. 22.20 — Сўнгги гайдук. Бадиий фильм. 23.50 — Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ-II

18.35 — Кўрсатувлар программаси. 18.40 — Болалар учун фильм. 18.55 — Она тили. 18.35 — «Ёшлик» 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Физика. 21.20 — Телевизион театр. 2-қисм.

24 ИЮНЬ ЧОРШАНБА

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — «Қамал». Бадиий фильм. 11.20 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.20 — Концерт. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 15.45 — Рус тили. 16.15 — Горнчилар қаердасиз! 16.45 — «Шахмат мактаби». 17.15 — Ҳужжатли фильм. 17.35 — Концерт. 18.25 фан оламида. 19.30 — «Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари». 19.50 — «Қамал». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — МАСК. Тенеффус пайтида дунё воқеалари.

ЎзТВ-I

11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Кўғирчоқ фильм. 11.45 — «Қизил альпинистлар». Бадиий фильм. 11, 12, 13-серия-лар. 13.00 — Бадиий фильм. 17.45 — Кўрсатувлар программаси. 17.50 — «Камалак». 18.20 — «Ёшлик». 19.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 19.30 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор»—«Черноморец». Тенеффус пайтида «Ахборот». 21.15 — Ахборот. 21.30 — Время. 22.05 — Бутун кўч — ғўза парваришига. 22.20 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.35 — Телеспектакль. 23.50 — Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ-II

18.35 — Кўрсатувлар программаси. 18.40 — Фильм-концерт. 19.10 — «Чинор». 19.40 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Шундай аёллар яшайди. 20.50 — Телефильм.

25 ИЮНЬ ПАЙШАНБА

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — «Қамал». Бадиий фильм. 11.45 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 12.45 — Фильм-концерт. 13.15 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Бадиий фильм. 17.15 — Ҳозирги замон кўп кураши бўйича Халқаро турнир. 17.45 — Кинопрограмма. 18.15 — Усмирлар ижоди. 18.45 — «Миллионлар ленинча университети». 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — Фильм-концерт. 20.20 — «Қамал». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт.

ЎзТВ-I

11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Кўғирчоқ фильм. 11.40 — Болалар учун эшиттириш. 12.15 — Телеспектакль. 18.15—Кўрсатувлар программаси. 18.20 — Кўғирчоқ фильм. 18.30—«Зангори экран». 19.00—«Ёшлик». 19.30—Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — «Турмуш ва маданият». 20.30—Ахборот. 20.50—«Ижод гулшани». 21.30—Время. 22.05 — Концерт.

ЎзТВ-II

18.35 — Кўрсатувлар программаси. 18.40 — Болалар учун фильм. 19.00 — «Инсон ва замин». 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Математика.

26 ИЮНЬ ЖУМА

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — «Қамал». Бадиий фильм. 11.15 — Сизга манзур шеърлар. 11.45 — Фильм-концерт. 12.15 — Илмий-оммабоп фильм. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.20 — Замбия артистларининг концерти. 16.45 — Ёзги меҳнат семестри бошланди. 17.15 — Подмосковье учрашувлари. 17.45 — Мадагаскарнинг миллий байрами. Кинопрограмма. 19.35 — Рудольф Керер чалади. 20.00 — СССР Олий Совети депутатлари ҳикоя қиладилар. 20.15 — Балет артистлари тўртинчи халқаро конкурсининг якунловчи концерти. 2-бўлим. 21.30 — Время. 22.05 — Телевизион викторина. 23.05 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 23.55 — Дунё воқеалари.

ЎзТВ-I

11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Кўғирчоқ фильм. 12.15 — Бадиий фильм. 18.15 — Кўрсатувлар программаси. 18.20 — Кўғирчоқ фильм. 18.30 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 19.00 — Илмий-оммабоп программа. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Киноредакция почтасидан. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Афғон артистларининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — Жангчи она алласи. Бадиий фильм. 23.45 — Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ-II

18.35 — Кўрсатувлар программаси. 18.40 — Абитуриентлар учун. Она тили. 19.20 — Телефильм. 19.30 — Китоб дўстларимиз. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Абитуриентлар учун. Физика.

27 ИЮНЬ ШАНБА

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — фильм-концерт. 10.30 — Буратино кўргазмаси. 11.00 — Оталар, Сизлар учун. 11.30 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 12.05 — Сизни қизиқтирган китоблар. 12.50 — Спортлотонинг 26-тиражи. 13.00 — Телевизион ҳужжатли фильм. 14.00 — Камалак. 14.30 — Инсон. Ер. Коинот. 15.15 — Дунё воқеалари. 15.30 — Телевизион бадиий фильм. 16.35 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 17.05 — Ҳайвонот оламида. 18.05 — Табрикларимизни қабул этинг. 18.55 — 9-студия. 19.55 — Кинопанорама. 21.30 — Время. 22.05 — Музикали программа. 24.00 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I

9.55 — Кўрсатувлар программаси. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 12.10 — Телевизион театр. 13.00 — Мультипанорама. 13.30 — Инсон болаликдан бошланади. 14.00 — Жиззах области драма театри 60 ёшда. 15.00 — Жанговар постда. 16.55 — Кўрсатувлар программаси. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Қизиқарли учрашувлар. 18.50 — Мультфильм. 19.00 — Ҳужжатли фильм премьераси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Бугун — Бутуниттифоқ ихтирочи ва рационализаторлар куни. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 22.20 — СССР Давлат мукофотига номзодлар. Кинорежиссёр. М. Қаюмов. 23.35 — Кўрсатувлар программаси.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

28 ИЮНЬ ЯКШАНБА

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.05 — Концерт. 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 12.00 — Здоровье. 12.45 — Тонгги почта. 13.15 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Музикали киоск. 15.00 — Фильм-спектакль. 17.10 — Бугун — совет ёшлари куни. 17.20 — Қўшиқ инсон билан қолади. 18.05 — Ҳужжатли фильм. 18.35 — Халқаро панорама. 19.20 — Котовский. Бадиий фильм. 20.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 21.30—Время. 22.05—Футбол шарҳи. 22.35 — Фестиваллар, конкурслар, концертлар. 23.35 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I

9.55 — Кўрсатувлар программаси. 10.00 — Концерт. 12.10 — Қувноқ стартлар. 13.25 — Зимородок. Бадиий фильм. 14.40 — Абитуриент-81. 15.15 — Ўзбекистон спорти. 16.25 — Реклама. 18.15 — Кўрсатувлар программаси. 18.20 — Болалар учун фильм. 18.45 — Бойчечак. 19.15 — СССР Ёзувчиларининг VII съезди олдидан. 19.30—Ахборот. 19.45 — Цирк программаси. 20.30 — Ахборот. 20.50—Концерт. 21.30—Время. 22.05—Ёшлик студияси кўрсатади. 23.35 — Кўрсатувлар программаси.

ҚИРГИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ шанба САҲИФАСИ

КОЛХОЗЛАРАРО ЛАГЕРДА

Чирчиқ дарёсидан ажралиб чиқадиган Қорасув тоғ шўх, тоғида сокин оқади. Сув соҳилидаги юзлаб гектар майдонларда боғ-роғлар барпо этилган. Оржоникидзе районидаги «Гулхан» колхозлараро пионер лагери ҳам Қорасув соҳилидаги боғ-роғлар қўйнига жойлашган. Бу ерда асосан колхозчиларнинг фарзандлари дам олади.

Пионерлар эрталабки горн садоларидан уйғонишди. Одатдагидек ҳар бир отряд ўз ётоқхонаси олдида саф тортди. Кейин бадантарбия машқлари бошланди. Лагерь бошлиғи Мамад Қидиралиев асли физкультурачи эмасми, эрталабки бадантарбия машқларига алоҳида эътибор беради.

— Лагеримизга ҳар сменада 160 нафар пионер ва мактаб ўқувчилари келадилар. Уларнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шарт-шароитларни яратганмиз. Болалар лагерда бўлган қисқа вақт мобайнида янги қўшиқлар ўрганишади, уруш ва меҳнат ветеранлари билан учрашадилар, турли оммавий тадбирларда, спорт мусобақаларида иштирок этадилар,— дейди бош пионер вожатий Умарбек Одилбеков.

Ш. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

24, 25 ИЮНЬ СОАТ 19.30 ДА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ортиқ ОТАЖОНОВ иштирокида

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Мўътабар ИЎЛДОШЕВА

Солистлар: Шариф Қурбонбоев, Отамурод Ҳожиев, Нодира Аҳмедова, Фотима Баротова, Нуржаҳон Саттарова, Роза Каримова, Таваккалхон Турсунова, Муҳаббат Кубанова, Комил Искандаров, Феруза Солиҳова.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли

Программани Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИЪАЛОЕВ олиб боради.

ЯНГИЙЎЛ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ

1981—82 ўқув йили учун КУНДУЗГИ БЎЛИМГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти мактабгача тарбия муассасалари учун тарбиячилар тайёрлайди.

Ўқишга ўрта маълумотлилар қабул қилинади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ёзилган ариза, ўрта маълумоти тўғрисидаги аттестат (асли), 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат, 286-формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ишлайдиганлар учун).

Паспорт шахсан кўрсатилади.

Кирувчилар музикани тинглаш, она тили ва адабиёт (иншо), СССР тарихи (ёзма) дан имтиҳон топширадилар.

Ҳужжатлар 15 августгача қабул қилинади.
Адрес: Тошкент шаҳри, 1-Қорасув массиви.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

СССР БЎЙЛАБ ГАСТРОЛЛАР ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

ГДР ДАВЛАТ ЦИРКИ—«БЕРЛИН» «Б У Ш—81»

ПРОГРАММАДА: аттракционлар паради — бешта ҳинд фили, норвегия отлари, айиқлар ревюси, йўлбарслар, илонлар, бўғма илонлар. ГДР циркининг стакчи артистлари ижросида чавандозлик олий мактаби ва цирк санъатининг ҳамма жанрлари намойиш қилинади.

МАСҲАРАБОЗЛАР ЮМОР ВА КУЛГИ УЛАШАДИЛАР.

Программаларга Польша Халқ Республикаси эстрада оркестри жўр бўлади.

Томошалар ҳар куни соат 16.00 ва 19.30 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси очиқ. Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

44-35-91 телефон номери бўйича справкалар олиш мумкин.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ

1981 ЙИЛДА

ўқишга кирувчилар учун

1 ИЮЛДАН БОШЛАБ

БИР ОЙЛИК ПУЛЛИК ТАЙЕРЛОВ КУРСИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

АРИЗАЛАР 30 ИЮНГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Техникум адреси: Тошкент шаҳри, 700167, 2-Сариқўл кўчаси, 3-уй (39-автобуснинг «Темир йўл транспорти техникуми» бекати).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ БУЙЛАБ

ШИМОЛДА—ТАРВУЗ

ЧЕККА Шимолда биринчи бор тарвуз пишиб етилди.

Мурманск шаҳридаги қутб тажриба станциясидаги теплицалардан ана шу жанубий полиз экинидан мўл ҳосил олинди. Бир тарвузнинг оғирлиги тўрт килограммгача боради.

Бутуниттифоқ ўсимлиқшунослик илмий-тадқиқот институтига қарашли мазкур станцияда жанубга хос бошқа экинлар ҳам яхши ўсиб, мева бермоқда. Ойна том остида, сунъий нур таъсирида дастлабки қовун, майманжон, лимондан ҳам дуруст ҳосил етиштирилди.

ЯНГИ ХИЛ БЕТОН

КИЕВЛИК олимлардан бир группаси янги хил бетон «рецепти»ни ишлаб чиқдилар.

Бундай бетон домна печлари чиқиндиси бўлмиш суюқ шлак ёпиқ-қоқ материал ўрнини босади. Шлак майли бинолар билан қоришиб, табиий минералларга ўхшаш сувда эримайдиган моддалар ҳосил қилади.

Янги қурилиш материалларидан автомобиль магистраллари, ҳилма-хил бинолар бунёд этишда файдаланиш мумкин.

БИР ОНА ҚУЙДАН...

ОЛМАОТА биологлари нигичка толали жун берувчи она қўйдан етти-саккиз бош қўзи олишнинг йўлини топдилар. Одатда бундай қўйлар йилига бир-икки марта туғади.

Биологлар ишлаб чиққан усулга кўра, кўпдаб нигичка толали жун берадиган қўйнинг эмбрион уруғлари оддий жун берадиган бир неча она қўйга «кўчириб» ўтказилади. Натижада туғилган қўзилар ўзининг ҳақиқий «ота-оналари» сингари сифатли, рангдор, жунли, айни чоғда совуқ иқлим шароитга мослашган янги «оналари» каби чидамли бўлишади.

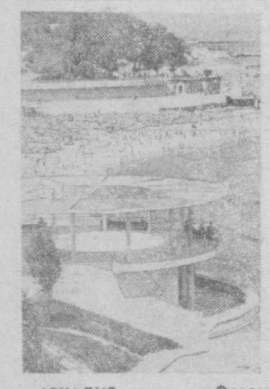

АРКАДИЯ пляжи — Одесса курортларининг марказида жойлашган. Бу ерда энг ўнгай шифохоналар ҳам мавжуддир. Суратда: Аркадия пляжида.

И. Павленко фотоси. ТАСС фотохроникаси.

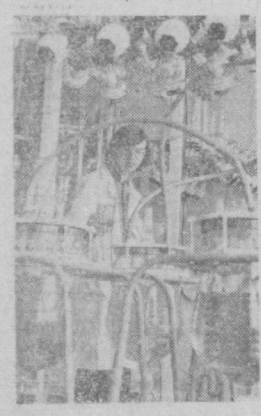

ПРИМОРЬЕ ЎЛКАСИ. СССР фанлар академияси Узоқ Шарқ илмий марказига қарашли биоорганик химия институти ходимлари денгизда яшовчи хилма хил организмларни тадқиқ қилишда талай муваффақиятларни қўлга киритди. Бу ерда янги биохимик дори-дармонлар яратилди. Суратда: институт ходими Алексей Беленев табиий бирикмалар лабораториясида.

Ю. Муравин фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ЕШЛАР ИЖОДИДАН

НАЙНИНГ ДЕГАНИ

Октябрь шуъласидан
Бахтини топган найман,
Толеи кулган халқнинг
Орзуларин куйлайман.
Мен куйлаган куйларда
Истиқбол топар қарор.
Қолларни бургутлар
Ошён этар бемалол.
Кун бўйи ёмғирларга
Чўмилади ўтлоқлар.
Тоғларнинг этагида
Кўз очади булоқлар.
Ёмғир тинар. уфққа
Бош қўяр ҳорғин қуёш.
Қирлар қизғиш ранг олар,
Сўнг секин қораяр қош.
Кўкка тўлин ой чиқиб
Булутларга берар ранг.
Юлдузларнинг имоси
Бунчалар сирли, қаранг!
Тонг отади бўзариб,
Қуёш жилмаяр яна.
Шудринглар оғушида
Нур қилади тантана...
О, одамлар, одамлар,
Бахтини топган найман.
Ленин эрк берган элнинг
Шодлигини куйлайман.

Файзулла ЭШПЎЛАТОВ.

СЕНГА АЙТАР СЎЗИМ

Шундай сўз бор,
юраклардан
Балқиб-балқиб чиқади,
Тўйғуларда оловланиб
Қалқиб-қалқиб чиқади.
Ҳар ҳарфида ёниқ дилнинг
Ҳарорати, тафти бор.
Томирларда оқар қоннинг
Қайноқлиги, шашти бор.
Унда ошиқ йигитларнинг
Оппоқ-оппоқ ўйи жам.
Қадр топса-қанот бергай,
Рад этилса бошлар хам.
Сенга айтар сўзим дилбар
Едлаб олган сўз эмас.
Менга у тенгсиз жаҳон,
Ўзгага кўз-кўз эмас.
Шул сўзим борки ҳаётнинг
Шавқи кўпдир, ранги кўп.
Турмушим монанди
йўқдир,
Созимнинг оҳанги кўп.
Қадамимиз теккан жойлар
Яшилланур бегумон.
Олиб ўтсак ўшал сўзни
Синовлардан соғ-омон.
Кўнгилларнинг
қовушмоғи —
Дебочаси бўлади.
Отам-онам даргоҳлари
Шуъалаларга тўлади.

ЖАМШИД.

ДУНЁ ВА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Болалардан қарздормиз
биз,—
Кўп нарсалар истайди
улар.
Ҳимматимиз кетмагай
изсиз,—
Биздан фақат яхшилик
қолар.

Болалардан қарздормиз
биз,—
Меҳр керак уларга кўпроқ.
Куртакларнинг умри деб
кеч куз
«Чирт» узилар ҳар битта
япроқ.

Болалардан қарздормиз
биз,—
Қарз узилмас қуруқ
сўзлардан.
Орзуларга кўмилган бир
из
Қолдирмоқни сўрар
бизлардан.

Болалардан қарздормиз
биз,—
Йўл олишиб яқин-
ёнроққа.
Улар бир кун дунёни,
сўзсиз,
Айлантирар қизил
байроққа.

Ҳамид НОРҚУЛОВ.

«Олмазор» посёлкасидаги 5-авторемонт заводида микроавтобуслар ва ГАЗ-24 енгил машиналари капитал ремонт қилинади. Машина ларни созлаш ишининг юқори сифатли бўлишида слесарь-электрик Межид Меметовнинг муносиб ҳиссаси бор.

В. Сироткин фотоси.

ҲИКОЯ

ҚАЛДИРҒОЧ

Сен етим эмассан,
тинчлан, жигарим...
Ғафур ҒУЛОМ.

Бир пиёла чой устидаги суҳбатимиз олис уруш йилларига бориб тақалди. Еши олтмишлардан ошган, соч-соқолига аллақачон қиров қўнган мўйсафид чойхона шифтига уя қўйётган қалдиғочларга узоқ тикилиб оғир тин олди-да, ҳикоясини бошлади:

— 1943 йилнинг айни баҳор пайти эди. Жанг қизигандан қизиди. Душман ортидан қувиб борар эканмиз, бутун вужудимизни ёвга нафрат, Ватанга муҳаббат туйғулари қамраб олган эди.

Югуриб кетиб борарканман, кўз олдим чарақлаб кетди: ёнгинамда снаряд портлаган экан. Кейин...

Бир пайт ўзимга келдим. Бўйнимнинг жизиллаб оғриб, устимдан тупроқ босиб қолган эди. Бир амаллаб тупроқ остидан чиқиб олдим. Атрофга қарадим: ҳеч ким йўқ. Бўйнимнинг ҳамон оғриб эди. Дарҳол этигимни ечиб пайтавасини олдим-да, бўйнимни маҳкам боғладим: оғриқ босилгандай бўлди.

Вақт пешиндан оққан. Тун қоронғуси тушгач, бу ерда йиртқичларга ем бўлиш ҳам ҳеч гап эмас. Бироқ, қаёққа юришни билмай қолдим. Таваккалига кун ботиш томонга йўл олдим. Ярим соатча юргач, ҳаробазорга айланган бир кичик қишлоқ устидан чиқиб қолдим. Уйлар ёғочдан эмасми, кўпчилиги ёниб кул-тепага айланган. Афтидан, қишлоқ аҳолиси бутунлай қириб ташланган ёки ўрмонга қочиб кетган эди.

Қорин жуда ҳам очикди. Бирор егулик топиш максадида вайронага кириб чиқдим. Бир пайт уйлардан бирида ёшгина бир қизнинг йиғлаган овози эшитилди. Уша томонга чопдим.

Қулаб тушган уйнинг омон қолган бурчагида бир аёл ўлиб ётар, бир-бир ярим ёшлар чамасидаги қизча эса унинг атрофида гирдикапалак, тоғ онасининг юзига юз қўяр, тоғ жажжи қўлчалари билан юз-кўзини, сочларини, кон сизиб оқаётган кўкракларини силар ва бетиним йиғларди.

Эндигина атак-чечак бўлган, ҳали она сутининг ҳаётбахш таъми оғзидан кетмаган гўдак учун ўз онасидан айрилишдан ҳам дахшатли нарса бўлмаса керак. Ота-онасининг тайини ҳам бўлмаган оқпадар Гитлер буни қаердан билсин? Упкам тўлиб турган бўлсам-да ўзимни босиб, югуриб бордим ва қизчани даст кўтариб олдим. Афтидан, у анчадан бери йиғлаётган бўлса керак, ширмой юзлари кир-чир, мовий кўзлари сўниқ, овози ҳам хириллаб қолган эди. Юрагим эзилиб кетди.

— Қўй, йиғлама! — дедим мен ҳам ўпкамни босаолмай. Лекин, қизча менга қарамай онасига талпинди. Шунча ҳаракат қилсам ҳам у онасининг ёнига тушиш учун жон ҳолатда типирчилар эди. Нима қилиш керак?

— Менга қара, жуда ҳам ақлли қизга ўхшайсан. — Қизчанинг типирчилашига қарамай уни овутишга тиришдим. — Ҳадеб йиғлайверсанг-чи, фашистлар эшитиб қолиб яна бостириб келишади. «Бўм-бўм» яна бошланади.—Қиз типирчилашдан тўхтаб менга қаради. Бир пас йиғидан тўхтаб «ҳиқ-ҳиқ» қила бошлади.

— Сен қўрқма! — далда берган бўлдим. — Мен сени «дидитвга миндириб бирга олиб кетаман, кейин қўғирчоқ олиб бераман.

Қиздаги қўрқув аломатлари аста-секин йўқола бошлади. Менга алангдаб қаради, бироқ унинг ҳамон ўпкаси тўлиб турарди.

— Менга қара-чи, исминг нима? — Қизча индамади. «Тили чиқмаган экан», деб ўйладим.

Шу пайт бошимиз узра қалдиғочларнинг «чуғур-чуғури эшитилди. Улар устимизда шиддат билан чарх урар эди. Тушундим, лаънати уруш туфайли шу жониворларнинг ҳам ҳаловати бузилган.

— Шошма! Мен сенинг исмингни Қалдиғоч деб чақираман. Тушундинг-ми? Қалдиғоч! — Қизча энди кўзларини катта-катта очиб бир менга — бир қалдиғочларга ҳайрон бўлиб боқди.

— Қалдиғоч! Қорнинг очми? — У бошини ирғади. — Мен ҳам ўлгудек очман. Юр, бирор нарса топиб еймиз.

Уни кўтариб, ҳаробазорлардан егулик қидира бошладим. Ҳайрият, мен — мажруҳнинг голеими, ё бегуноҳ шу боланинг ризқими, ҳар қалай бир тоғора картошка топилиб қолди. Дарҳол уни тутаб турган култепанинг қўрига ташладим.

Картошка пишгунча ҳаёлим қизнинг онасида эди: «Бирор иложини қилиб кўмиш керак».

Картошка ҳам пишди. Уни совутиб пўстини арча бошладим, қизча эса шошиб-пишиб ейиш билан банд эди. «Пайти келди» деб ўйладим.

— Қалдиғоч, сен ўзинг арчиб еб турғин, мен ўрмондан хабар олиб келаман, тағин фашистлар келиб қолган бўлмасин.

Боя уйлардан бирида сопи синиқ белни кўрган эдим. Дарҳол уни олиб, қизчага кўринмайдиган сайхон ерни ковладим. Мурдани бир амаллаб елкалаб, эмаклаган ҳолда чуқурга элтиб кўмдим.

Қайтиб келганимда қизча битта картошканинг ярмини еб бўлган, қўллари қоп-қора куя эди. Қорин ҳам пиёзнинг пўсти бўлиб кетган экан. Мен ҳам картошкадан ея бошладим...

Кеч кириб, қош қорайди. Қизча мудрай бошлади. «Ҳайрият, онаси эсидан чиқди» деб ўйладим. Бўйнимнинг оғриғи энди сезила бошлади. Кечаси билан ухлай олмай чиқдим. Қиз эса пишиллаб ухлар, фақат вақти-вақти билан чўчиб уйғонар, алаҳсирарди. Тонг отгунча унинг тақдири ҳақида ўйлаб чиқдим.

Эрталаб қизча яна ҳарҳаша бошлади. «Ойи, ойижон» деярди у ҳолос.

— Қалдиғоч, кечаси онангни касалхонага жўнатдик, ҳамшира опаларинг олиб кетишди, биз ҳозир унинг олдига борамиз, — деб зўрға юпатдим...

Суҳбатдошим бироз тин олди.

— Кейин нима бўлди? — қизнинг тақдирига қизиқдим.

— Тасодифни қаранки, олдиндаги қўшинларимизга қўшилиш учун кетаётган артиллерия полки келиб қолди. Мен полк командирига бўлган воқеани айтиб бердим. У дарҳол битта машина ажратиб Қалдиғочни ҳамшира билан бирга шаҳардаги болалар уйига жўнатди. Мен эса полкка қўшилиб олдинги маррага жўнадим.

Кейинчалик Қалдиғочнинг соғ-омонлигини, Москвадаги болалар уйига жойлаштирилганлигини эшитдим, сўнг нима бўлганини билмайман.

Уруш тамом бўлди... Мана, орадан ўттиз олти йил ҳам ўтди. Ҳар сафар қалдиғочларга кўзим тушар экан, маъсума қизча Қалдиғочни, унинг тақдирини ўйлайман. Ҳойнаҳой, у тинч Совет замонасида тарбияланиб, ўқиб, бирор касб эгаси бўлгандир? Ҳойнаҳой, у энди — онадир, ўз фарзандларини она-Ватанга муносиб қилиб тарбиялаётгандир? Ҳойнаҳой, у ўз болалигини, қандай қилиб болалар уйига келиб қолганини ўйласа керак? Мени эсламаса ҳам майли, фақат мен уни ўлим ва қўрқув исканжасидан озод қилган Қалдиғочимни бир умр эслаб юраман, — деб ҳикоясини тугатди мўйсафид.

...Ўлкамизда баҳор бўлганда олис юртлардан қалдиғочлар учиб келади. Осойишта ва беғубор осмонимизда уларнинг «чуғур-чуғури»и ажиб бир қўшиқ бўлиб эшитилади. Ана шунда мен учун нотаниш, аммо азиз қизча — Қалдиғочни эслайман. Қаердасан, Қалдиғоч?

Карим МАВЛОНОВ.

ҲОДИСА

УЛФАТЧИЛИК ҚИММАТГА ТУШДИ

Қўлтиқлашиб олган икки киши автобус станцияси томон чайқала-чайқала базўр одимлашяпти. Қандайдир қўшиқнинг ноаниқ жумлаларини хиргойи қилишади. Гоҳида тўхтаб, бир-бирларига зўр бериб гап уқтиришади.

Бўка район ички ишлар бўлими ходимлари милиция лейтенанти В. Пак ва И. Турдиқуловлар бу кишиларнинг ҳатти-ҳаракатларидан ажабланишди. Кейин уларга яқинлашиб, жамоат жойида маст-аласт юриш тартиббузарлик эканлигини тушунтиришга уриниб кўрдилар. Бироқ «Ленинизм» колхози пахта тозалаш заводи кассири У. Сулаймонов ва катта бухгалтери Р. Шалабоевлар уларга қулоқ солишни ҳаёлларига ҳам келтирмадилар. Қўл силтиб дуч келган автобусга урилиб-сурилиб чиқиб олишди.

Яхшиямки, милиция ходимлари уларни автобуслан туширибгина қолмасдан, ҳушёрхонага келтиришди. Бўлмаса уларнинг саргузаштлари қачонгача давом этиши-ю, кассирининг чўтагидаги 15 минг 918 сўм пул у билан қайси манзилгача сафар қилишини ким билсин? Завод бош бухгалтерининг ўринбосари Р. Ғайфуддинова иштирокида акт тузилиб, пахта тозалаш заводининг ички-хизматчиларига берилиши лозим бўлган пул давлат банкига топширилди.

Улфатчилик қимматга тушди. Бировларнинг меҳнат ҳақини чўтагига солиб «ялло» қилиб юрган ҳотамтойларнинг хулқ-атвори коллектив ички-хизматчилари ўртасида муҳокама қилинди. Жамоат мулкига нотўғри муносабатда бўлганлиги учун кассир У. Сулаймонов вазифасидан четлатилди. Катта бухгалтер Р. Шалабоевга эса қаттиқ ҳайфсан берилди.

А. БОБОБЕКОВ.

Спорт

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Олий лига командалари бугун биринчи давранинг сўнгги тур олди учрашувларини ўтказадилар. «Пахтакор» ўз майдонида чемпионатда якка пешқадамлик қилаётган ва бугунги кунгача мағлубият нималигини билмай келаётган Киев динамочиларини қабул қилади. Тошкентликлар кейинги ўйинни ҳам ўз майдонларида, 24 июнда «Черноморец» командаси билан ўтказишади.

Кеча биринчи лига қатнашчилари навбатдаги тур учрашувларини ўтказишди. «Бўстон» Москвада «Локомотив» меҳмони бўлиб, 0:3 ҳисобида енгилди.

Республика комсомоли Марказий Комитетининг «Ёшлик» мукофоти учун финал учрашувлар давом этмоқда. Тўрт турдан сўнг Тошкент шаҳрининг биринчи командаси 7 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Андижон ва Самарқанд области командалари ҳисобида 6 тадан очко бор. Республика футбол чемпионати қатнашчилари икки группага бўлиниб, мусобақалашмоқдалар. Бу йил Ўзбекистон биринчилигида аввалги йиллардагига қараганда бирмунча кўп—36 команда иштирок этмоқда. 12 турдан сўнг биринчи группада «Бешкент», иккинчи группада «Шовот» командалари олдинда боришмоқда. «Шовот» футболчилари 12 учрашувнинг 11 тасида ғолиб келиб, фақат биттасини дуранг қилишди холос.

ТОШКЕНТЛИК ЧАВАНДОЗ ПЕШҚАДАМ

Минск шаҳри яқинидаги спорт базасида мамлакат чавандозларининг учкураш мусобақаларига кеча якун ясалди. Биринчи кун от ўйнатишда тошкентлик халқаро классдаги спорт мастери В. Дворянинов РСФСР вакили Ю. Сальников билан иккинчи ва учинчи ўринларни бўлишиб турган эди. Иккинчи кун «дала синови»дан кейин тошкентлик чавандоз шахсий ҳисобда биринчи ўринга чиқиб олди. Кеча қатнашчилар учкурашнинг сўнгги тури — тўсиқлардан ошиб ўтиш бўйича мусобақалашдилар.

ЧЕМПИОН ВА РЕКОРДЧИ

Мамлакат Қуролли Кучлари мерганлари ўртасида шахсий-команда чемпионати Львов шаҳрида ўтмоқда. Туркистон ҳарбий округи спортчилари сафида тошкентлик спорт мастери Михаил Ширганов «Ютураётган тўнғиз»ни нишонга олишда 591 очко тўплаб, (бу мамлакат рекордини такрорлашдир) чемпионлик шохсупасига кўтарилди. М. Ширгановнинг бу натижаси республика рекордидан 4 очко юқоридир.

П. Кобрусев шогирди айни вақтда халқаро классдаги спорт мастери нормативини ҳам бажарди.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

Телевидение

МТ—«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — «АБВГДейка». 10.50 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.20— Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 12.20 — «Спортлотоянинг 25-тиражи. 12.30—Камалак. 13.05 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 13.35 — Ғолиблар. 15.05 — Дунё воқеалари. 15.20 — Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 16.10 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 17.10 — Мультфильм. 17.25 — Сибсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 17.55 — Концерт. 18.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 19.15 — Концерт. 20.05 — Ҳамшаҳар йигит. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг рус халқ чолғу оркестри ижро этади. 22.25 — Спорт программаси. Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак»—«Торпедо» (Москва). 2-тайм. «Динамо» (Москва) — МАСК. 2-тайм. 24.00— Янгиликлар.

ЎзТВ-I

9.55 — Кўрсатувлар программаси. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телевизион миниатюралар театри. 10.50 — Тошкент шаҳридаги 7-музика мактаби талабаларининг концерти. 11.20 — Булут устидаги қўшиқлар. Бадиий фильм. 12.25 — Спорт программаси. 1. Сузиш. 2. Шахмат мактаби. 13.25 — Ҳужжатли фильм. 17.50 — Кўрсатувлар программаси. 17.55 — Шоирлар болаларга. 18.25 — Илмий-оммабоп программа. 19.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Динамо» (Киев). 20.50 — Ахборот. 21.10 — Телевизион ҳужжатли фильм. 22.05 — СССР халқ артисти З. Хонларова концерти. 23.30 — Кўрсатувлар программаси.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20 VI да Ун учинчи ранс, 21 VI да Келинлар қўзғолони.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334648; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир— 325894.

Р. 15022. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64683. В. 1628.